

J W R O Y

VAN PAUZE NAAR PLAY

Zoals hij daar achter zijn Westmalle Tripel zit -haren door de war, open blik, grote glimlach, enthousiast en onvermoeibaar antwoord gevend op iedere vraag- is het nauwelijks voor te stellen dat er mensen zijn die een hekel hebben aan Jan Willem Roy. „D'r zullen er wel een paar zijn. Ongetwijfeld. Maar ik ken ze niet. Of ik ken ze wel, maar ze vertellen het niet”, zegt hij na een lange stilte. Stiltes zijn heel on-JW's. De muzikant praat graag, veel, snel, impulsief en met wisselende ritmes. Hij praat als muziek. Ook als hij niet over muziek praat. En ook als hij moe is, zoals nu. „Jahahaha. Ik struikel over mijn wallen. Dit soort weken: whoooooooo. Maar het komt altijd goed. Hoe hoger de druk, hoe beter het gaat.”

De afgelopen weken heeft hij vooral doorgebracht op zijn geboortegrond. Samen met acteur Frank Lammers, gitarist (en vroegere buurtjongen) Ruud van den Boogaard en toetsenist Roel Spanjers struinde hij de Acht Zaligheden af met de muziektheatervoorstelling 'Ach, Zalig Man', waarvoor hij acht nieuwe liedjes schreef. Zijn vrouw, Karin Stroo, maak-

2010 was zijn jaar. Hij bracht het album 'JW Roy weet het zeker' uit en ontroerde met het project 'Ach, Zalig Man'. Een trip down memory lane met de Knegselse muzikant „Als ik niet uit de pauze-stand was gekomen, was ik nu vertegenwoordiger in vleeskruiden, hahaha.”

TEKST: DAPHNE BROERS
FOTO'S: GERARD VAN HAL

te het project compleet met een boek vol foto's en interviews met opmerkelijke Zalighedenbewoners.

Hij is trots. Terecht. De verzamelde verhalen vormen een liefdevolle ode aan de plekken waar hij opgroeide. Hij lacht. Wordt er verlegen van. „Het heeft nog veel mooier uitgepakt dan gedacht.” Mooier en ook emotioneler. „Tja... er kwam ineens heel veel terug uit mijn jeugd.

Voorals toen ik bezig was met het nummer over Knegsel. Ik wist al dat ik geen lopend verhaal ging maken, maar alleen dingen ging droppen. De pastorie, die en die straat, mist op het land, lalalala. Op het moment dat ik de melodie had, schoot ik vol. Helemaal whoooooooo. Ik moest huilen, ja. Terwijl: zo schokkend is die tekst niet. En het gevoel ook niet – het is geen heimwee, het is geen rotgevoel, het is een goed gevoel. Dit project heeft me de schoonheid van hier weer laten zien. Het eenvoudige, het simpele. Je laat het lelijke achter en het schone komt bovendien. Misschien is dat wel nostalgisch.”

Ongelukkig

Jan Willem Roy (uit te spreken als Rrrwa en niet als Roj, zoals er algemeen geaccepteerd in gesproken is) werd 42 jaar geleden geboren. Hij groeide op aan de Zandoerleseweg in Knegsel, waar zijn vader een slagerij had.

Hij doorliep de lagere school met tegenzin. JW imiteerde liever Elvis op de gitaar van zijn broer, was op weg om een goede wielrenner te worden, maakte hutten in het bos, speelde bij het jeugdtheater en verheugde zich op de

'IK BEN IN ALLEMAAL VAN DIE ONTZETTEND DOMME VALKUILEN GESTAPT'

kermis. „Voor school had ik helemaal niks over. Na ouderavonden zeiden mijn ouders altijd: je moet iets gaan doen, want dit gaat niet goed. Maar ik dacht: het zal wel. Het interesseerde me gewoon niet.” Op de middelbare school sloeg de tegenzin om in weezin. „Ik was echt

ongelukkig. Al mijn vrienden gingen naar school in Eersel en ik zat als enige in Veldhoven. Op de Don Bosco-mavo. Mijn vader en moeder komen uit Veldhoven, die wilden eigenlijk terug. Ze dachten: dan zit-ie daar maar alvast op school. Maar van verhuizen

is het nooit gekomen. Ik was heel vrij tot de middelbare school maar vanaf dat moment ben ik compleet naar binnen geklapt en verlegen geraakt. Ik voelde me daar niet thuis, ik trok het niet. Na twee jaar mavo zei ik: ik stop ermee, ik ga niet studeren. Ik word muzikant.

Dus ging ik in de tussentijd bij mijn vader in de slagerij werken en eens per week naar de Slagersvakschool in Tilburg. Wat mijn ouders daarvan vonden? Tja. Die zeiden: da's goed. Die wilden zo graag dat wij het goed hadden... Maar soms hebben kinderen een duw

in de goede richting nodig. Mijn ouders zijn wat dat betreft een beetje in gebreke gebleven. Ach, ik kan nou wel denken: zonde, maar aan de andere kant: wat ik nu doe, is precies wat ik wilde. Ik heb het geluk gehad dat ik altijd overtuigd ben geweest van de muziek.”

Van zijn zestiende tot zijn achtentwintigste werkte JW als slager, de laatste jaren bij een kippenslachterij in Son. „Ik vond dat geen vervelend werk, hoor. Ik doe dat liever dan bijvoorbeeld vijfhonderd keer in de musical Cyrano de Bergerac spelen. Maar op mijn

achtentwintigste was het genoeg geweest. Ik wilde alleen nog maar muziek maken. Muziek muziek muziek. Dat voelde niet als een heftige stap, nee. Ik dacht: ik rommel wel. Ik kom er wel uit. Als slager heb je trouwens net zo veel zekerheid als in de muziek. Die slagerswinkels gaan ook allemaal dicht. Dan was ik nu ver-tegenwoordiger in vleeskruiden geweest. Lekker. Hahahaha.”

Hij steekt een sigaret op.

„Ik ben in allemaal van die ontzettend domme valkuilen gestapt. Drinken, roken, niet naar school gaan. Gewoon: weinig interesse in het vervolg van het leven. Daarom is het ook niks geworden met het wielrennen. Ik had wel talent, maar geen discipline. En dat is een belangrijk onderdeel van talent. Het was een soort van pauze-stand waar ik inzat. Een luchtbel. In 1997 heb ik pas op ‘play’ gedrukt. Ik stopte bij die kippenslachter, ging in Utrecht wonen, speelde uren op Hoog Catharijne om nummers uit te proberen, maakte een cd, ging optreden met een band en ik deed mee met 2 Meter Sessies op televisie. Dat was een omslag, ja.”

JW kan geen noot lezen. Hij heeft in totaal één gitaar- en een zangles gehad. „Gitaarspelen heb ik van Ruud geleerd. En van mezelf, zoekende. Gewoon door af te kijken. In van die boeken zag je dan met stippels hoe je je vingers moest zetten. Ik ben gaan spelen na het optreden van het eerste bandje dat ik ooit zag: Damage, van Ruud Borgers. Ik dacht meteen: dat wil ik ook. Mijn broer zat in een hardrockband in Duizel en die had een zanginstallatie die ik mocht lenen. Dus ging ik iedere week op de fiets met een kar er achter op en neer van Duizel naar Knegsel om dat ding op te halen en te repeteren. Verder had ik nergens iets voor over, maar wel voor de muziek. En dat is nog steeds zo. Ik kan uuuuuuuuren op een dag werken. Ik ga maar door.”

Guus Meeuwis

Dat breekt hem soms op, maar niet vaak of erg genoeg. „Nu is het wel erg dol. Ik ben met Guus bezig voor zijn nieuwe album, dan zitten we dagen achter elkaar van tien uur ’s ochtends tot een uur ’s nachts in een hok te roken en dingen te verzinnen. Want dat lege papier voor je neus moet vol. Daar moet iets goeds komen te staan. En dan dat zaligheden-project, plus binnenkort begint mijn theatertoer. Ik heb geeneens tijd om op mijn gemak een film te kijken, daar heb ik geen rust voor. Dat moet ik nog leren.”

Rust om naar muziek te luisteren, heeft hij ook niet. Wel als het met werk te maken heeft, maar niet gewoon zomaar. Sterker nog: hij heeft de meest ranzige, goedkope muziekinstallatie van heel Nederland. „Tientje bij Blokker. Hahahaha.” Wat een liedje goed maakt, kan hij wel zeggen. Het moet authentiek zijn. Je moet geloven wat iemand zingt. Zoals Raymond van het Groenewoud dat doet. John Hiatt. André Hazes. Randy Newman. (En hijzelf, maar daar reageert hij niet op) „Ik kan ook nog wel zo ver gaan – of nou ja: zo ver is dat nou ook weer niet – om van die songs van Marco Borsato te genieten. Hoe gaat dat duet met Do ook al weer? ‘Nnanahm-afscheid... het is over, maar nog niet voorbij.’ Een dweil van een clichébak maar ik kan dat echt heel hard meezingen.”

‘IK BEN NIET BESCHIEDEN, MAAR ARROGANT OOK NIET HOOR’

En dan is het tijd voor stilte nummer twee. Want welke liedjes uit zijn eigen repertoire hij mooi vindt, dat is pffff, lastig. „Nee hoor, ik ben niet bescheiden. Maar ook niet arrogant. Ik weet dat acht van de tien dingen die ik maak, wel in orde zijn. Maar niet alles is even goed hè? Dat kan ook niet.”

Na veel geduw en gewrik: „Ik vind ‘Broken wings’ wel goed. Wat later ‘Als ge ooit’, werd. ‘Dood’ is ook een heel goed liedje. Het klopt. Mooi. Blij mee. Is gewoon goed, ik weet niet waarom. Ohja! En ‘Tijd’. Een liedje over ons moeder. Nou en of. Dat heb ik geschreven net nadat ze dood was gegaan. Op 27 maart vijf jaar geleden. Ze was ziek en werd steeds zeker. Ik speelde in Groningen en zette na afloop mijn telefoon aan. Voicemail. Mijn broer of vader, dat weet ik niet meer, vertelde dat het bijna gedaan was. Twintig minuten nadat ik aankwam in Knegsel is ze overleden. Om twee minuten voor twaalf. Wat heel gek was: als ik vroeger ergens mee stopte, zei ze: ah da’s goed. Als ik vroeg hoe het ging, zei ze: goed hoor. En dan zei ik: da’s mooi. Dat was eigenlijk onze standaard dialoog. Toen ze ziek werd, vroeg ze

me ineens: ben jij gelukkig? En nog meer van dat soort vragen. In die vier maanden dat ze ziek is geweest, zijn er meer dingen aangestipt dan tijdens de rest van mijn leven. Zo zonde: dat zat er dus blijkbaar wél altijd in. Dat gevoel zit een beetje in dat liedje.”

Hij zingt. Zacht.

Ik vrucht van je schoot

Mezelf losgemaakt

Omarmd wat we delen

Je nooit kwijtgeraakt

Die barst in je stem

De blik in je ogen

Dagen geteld

En tijd vervolgen

„Ik moest er echt los van komen, van die toon van omgang, van hoe ze bij ons thuis met elkaar omgingen. Anders was ik dat ook blijven doen.”

Vader Roy leeft nog en woont nog altijd in het huis waar JW opgroeide. „Hij heeft het ontzettend zwaar gehad na de dood van mijn moeder. Mijn vader uit zich ook moeilijk. Mijn broer trouwens ook. Dat is katholiek, denk ik. Katholiek is: hou maar stil. Katholieken willen alleen maar: whujeeuj-feest! Op de momenten dat er iets mis is, wordt er niet naar gevraagd, niet over gesproken en niks uitgelegd. Sommige Brabanders missen openheid. Zitten met pijnpunten. Onuitgesproken dingen, die ze daardoor altijd bij zich blijven dragen.”

We drinken nog een biertje. Hij moet hard lachen om de vraag hoe ‘rock en roll’ zijn leven eigenlijk is. „Ik hou er wel van om af en toe een keer heel hard door te zakken. Maar echt rock en roll? Nee. En zijn momenten geweest dat ik dacht: ik moet schrijven als het donker is met een kaars aan en een flesje bier erbij. Maar toen ik ‘Laagstraat 443’ maakte, was mijn dochter net geboren en stond ik om zes uur op, want dan was ik het scherpst, en dan schreef ik gewoon hartstikke mooie liedjes. Zonder kaars en bier. Ik ben er eigenlijk helemaal niet mee bezig hoe ik ben. Rock en roll of stoer of een slapjanus. Ik heb nog nooit gedacht: ik ben een man die een beetje weet wat hij wil, die ook gevoelig is en zich tegelijkertijd niet de kaas van zijn brood laat eten. Nee. Daar denk ik niet over. Ik wil wel dat iedereen happy en content is. Niet omdat ik dan pas happy ben, maar omdat ik wil dat iedereen krijgt wat hij verdient.”